

ਮਧਿਮਾਵਰਣ 6.3

1. ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਮਧਿਮਾਵਰਣ 6 ਦਾ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਕਰੋ।

(i) ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਕਰਕੇ ਦਾ ਜੋੜ = 180°

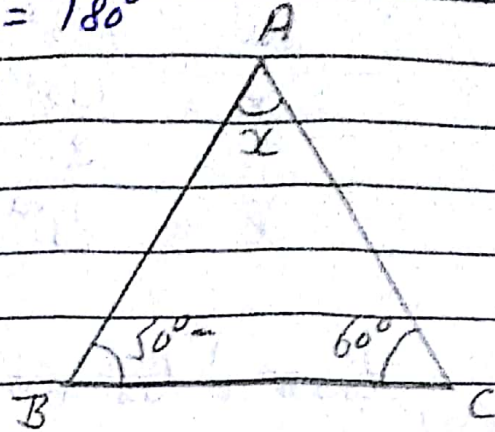
$$\angle A + \angle B + \angle C = 180^\circ$$

$$x + 50^\circ + 60^\circ = 180^\circ$$

$$x + 110^\circ = 180^\circ$$

$$x = 180^\circ - 110^\circ$$

$$x = 70^\circ$$

(ii) $\angle P$ ਮਧਿਮਾਵਰਣ 9।

$$\angle P = 90^\circ$$

ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਕਰਕੇ ਦਾ ਜੋੜ = 180°

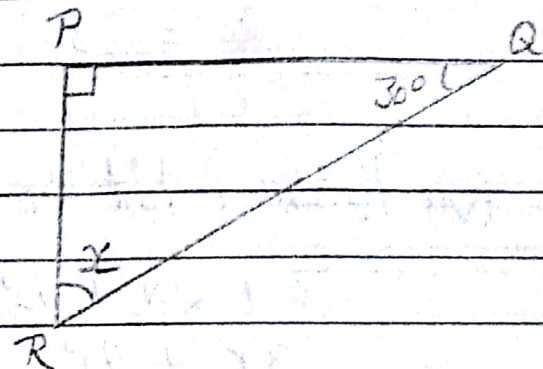
$$\angle P + \angle Q + \angle R = 180^\circ$$

$$90^\circ + 30^\circ + x = 180^\circ$$

$$120^\circ + x = 180^\circ$$

$$x = 180^\circ - 120^\circ$$

$$x = 60^\circ$$

(iii) ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਕਰਕੇ ਦਾ ਜੋੜ = 180°

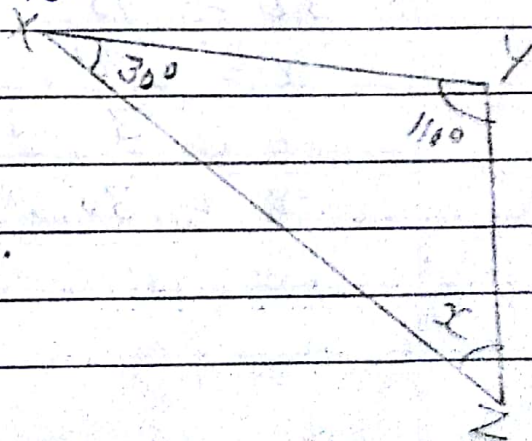
$$\angle X + \angle Y + \angle Z = 180^\circ$$

$$30^\circ + 110^\circ + x = 180^\circ$$

$$140^\circ + x = 180^\circ$$

$$x = 180^\circ - 140^\circ$$

$$x = 40^\circ$$

(iv) ਤਿਭੁਜ ਦੇ ਭਿੰਨ ਕੋਣਾਂ ਦਾ ਜੋੜ = 180°

$$x + x + 50^\circ = 180^\circ$$

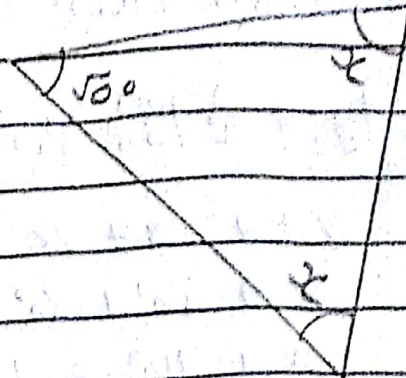
$$2x + 50^\circ = 180^\circ$$

$$2x = 180^\circ - 50^\circ$$

$$2x = 130^\circ$$

$$x = \frac{130^\circ}{2}$$

$$x = 65^\circ$$

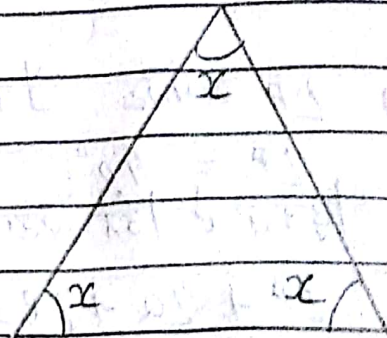
(v) ਤਿਭੁਜ ਦੇ ਭਿੰਨ ਕੋਣਾਂ ਦਾ ਜੋੜ = 180°

$$x + x + x = 180^\circ$$

$$3x = 180^\circ$$

$$x = \frac{180^\circ}{3}$$

$$x = 60^\circ$$

(vi) ਤਿਭੁਜ ਦੇ ਭਿੰਨ ਕੋਣਾਂ ਦਾ ਜੋੜ = 180°

$$x + 2x + 90^\circ = 180^\circ$$

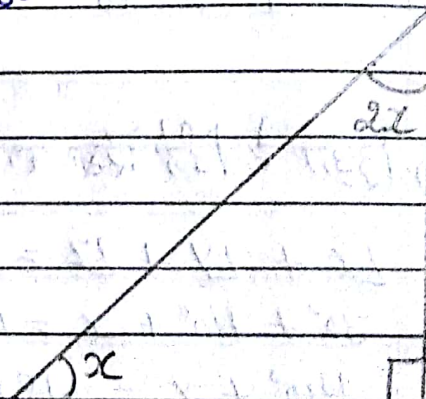
$$3x + 90^\circ = 180^\circ$$

$$3x = 180^\circ - 90^\circ$$

$$3x = 90^\circ$$

$$x = \frac{90^\circ}{3}$$

$$x = 30^\circ$$

2. ਤੇਰੇ ਸਿੱਖੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚੇ ਅਧਿਕਾਰਤ x ਅਤੇ y ਪਤਾ ਕਰੋ,

(i) ਮੰਦਰੇ ਸਮੁੱਚੇ ਕੋਣਾਂ ਦਾ ਜੋੜ = ਚਾਰਕੁਰ ਕੋਣ

$$x + 50^\circ = 120^\circ$$

$$x = 120^\circ - 50^\circ$$

$$x = 70^\circ$$

ਤਿਭੁਜ ਦੇ ਤਿੰਨ ਕੋਣਾਂ ਦਾ ਜੋੜ = 180°

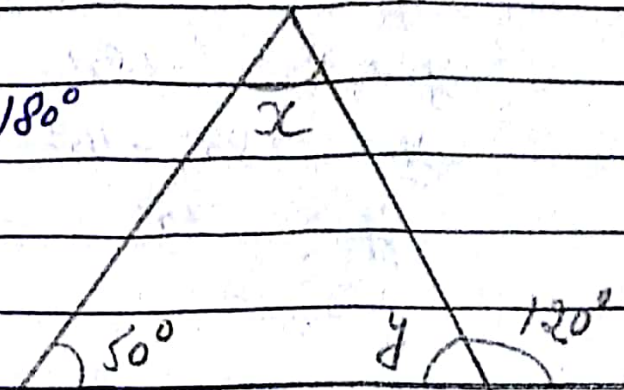
$$50^\circ + x + y = 180^\circ$$

$$50^\circ + 70^\circ + y = 180^\circ$$

$$120^\circ + y = 180^\circ$$

$$y = 180^\circ - 120^\circ$$

$$y = 60^\circ$$

(ii) $y = 80^\circ$ (ਸਿਖਰ ਸਮੁੱਚੇ ਕੋਣ)

ਤਿਭੁਜ ਦੇ ਤਿੰਨ ਕੋਣਾਂ ਦਾ ਜੋੜ = 180°

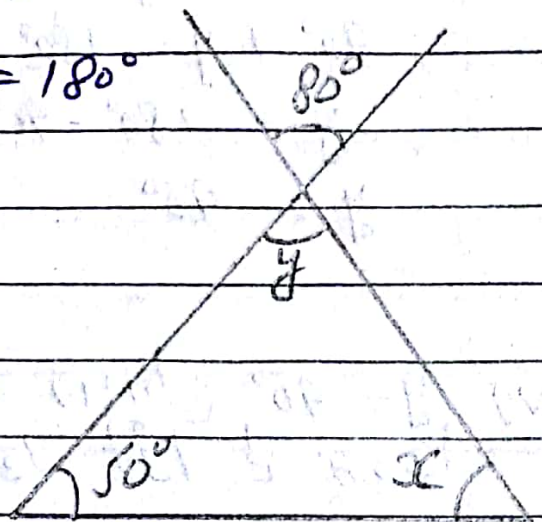
$$50^\circ + y + x = 180^\circ$$

$$50^\circ + 80^\circ + x = 180^\circ$$

$$130^\circ + x = 180^\circ$$

$$x = 180^\circ - 130^\circ$$

$$x = 50^\circ$$

(III) ਬਾਹਰੀ ਕੋਣ = ਅੰਦਰਲੇ ਸਮੁੱਚੇ ਕੋਣ ਦਾ ਜੋੜ

$$x = 50^\circ + 60^\circ$$

$$x = 110^\circ$$

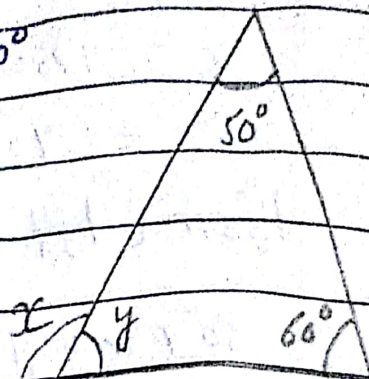
ਤਿਭੁਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਣ ਦਾ ਜੋੜ = 180°

$$y + 50^\circ + 60^\circ = 180^\circ$$

$$y + 110^\circ = 180^\circ$$

$$y = 180^\circ - 110^\circ$$

$$y = 70^\circ$$

(IV) $x = 60^\circ$ (ਸਿਖਰ ਸਮੁੱਚੇ ਕੋਣ)

ਤਿਭੁਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਣ ਦਾ ਜੋੜ = 180°

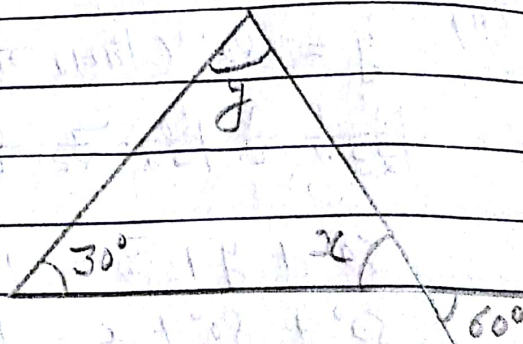
$$30^\circ + x + y = 180^\circ$$

$$30^\circ + 60^\circ + y = 180^\circ$$

$$90^\circ + y = 180^\circ$$

$$y = 180^\circ - 90^\circ$$

$$y = 90^\circ$$

(V) $y = 90^\circ$ (ਸਿਖਰ ਸਮੁੱਚੇ ਕੋਣ)

ਤਿਭੁਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਣ ਦਾ ਜੋੜ = 180°

$$x + x + y = 180^\circ$$

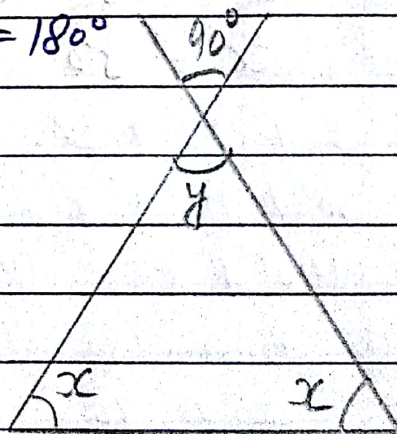
$$2x + 90^\circ = 180^\circ$$

$$2x = 180^\circ - 90^\circ$$

$$2x = 90^\circ$$

$$x = \frac{90^\circ}{2}$$

$$x = 45^\circ$$

(vi) ਤਿਭੁਜ ਦਾ ਇਕ ਮੰਦਰਕ ਕੋਣ ਦੂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
ਮੈਂ ਕੁਝ ਦੂਜੇ ਦੋ ਮੰਦਰਕ ਕੋਣ $\angle W$ ਅਤੇ $\angle Z$ ਦਿੱਤਾ।

$$\angle W = x \text{ (ਮਿਥਰ ਮਾਪਦਾ ਕੋਣ)}$$

$$\angle Z = x \text{ (ਮਿਥਰ ਮਾਪਦਾ ਕੋਣ)}$$

$$\angle Y = x \text{ (ਮਿਥਰ ਮਾਪਦਾ ਕੋਣ)}$$

ਤਿਭੁਜ ਦੇ ਤਿੰਨ ਕੋਣਾਂ ਦਾ ਜੋੜ = 180°

$$\angle W + \angle Y + \angle Z = 180^\circ$$

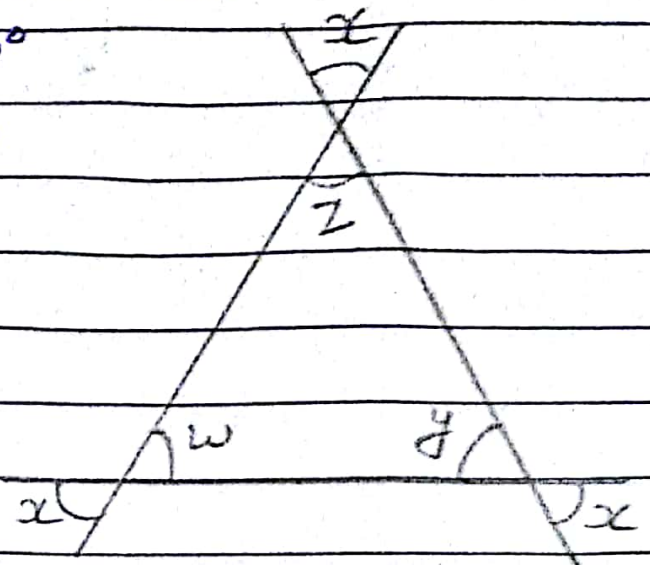
$$x + x + x = 180^\circ$$

$$3x = 180^\circ$$

$$x = \frac{180^\circ}{3}$$

$$x = 60^\circ$$

$$y = x = 60^\circ$$

ਮੰਗਤ ਰਾਮ

ਮੈਂਬਰ ਮਾਸਟਰ

ਮ.ਮਿ.ਸ. ਗਜੇਂਦਰ

ਬਖ਼ਾਵਤ ਨਰਮਾਜਿਤ

ਜਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ